

CULTURA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTELOR PE AN:
Pentru învățători, preoți, studenți și săteni 200 Lei
Pentru autoritățile sătești 300
Pentru instituții particulare și de stat 400
Tar dela 500 de lei în sus, pentru sprijinitorii acestei foi.

„LUMINEAZA-TE ȘI VEI FI: VOIEȘTE ȘI VEI PUTEA”
C. A. ROSETTI.

Director:
Generalul NICOLAE PETALA

REDACȚIA, STR. REGALA Nr. 16.

BUGUREȘTI, 30 Iunie 1929

ADMINISTRAȚIA STR. REGALA Nr. 16

ANUL IX, Nr. 285
Apare în fiecare Duminică

DUPĂ CONGRESUL ANTIALCOOLIC

Din nou a aflat lumea că s'a făcut mare sfat împotriva beției. El s'a ținut în zilele de 20—22 Iunie a. c. în București, luând parte la el mai cu seamă organizațiile de cale ferată din România și de peste granițe. Dar afară de acestea, s'au întovărășit încă și bărbați și organizații din alte ramuri. Nu puteau lipsi medicii. Doctorul OBREJA a fost prezident, Dr. NICOLAU (nu universitarul), care a scris o carte împotriva beției, a luat cuvântul în congres.

Au mai luat parte reprezentanți ai autorităților dela noi, d. JEAN BART, inspector în Ministerul Muncii, care este tot odată și cunoscutul scriitor cu acest nume. Domnia sa a luat o parte vie la discuțiuni și la propaganda pentru acest congres.

Ziarele au făcut dări-de-seamă pe larg despre discuțiunile lui. Toată țara a primit știri zile de-a rândul: Dezbaterile din ziua I; Dezbaterile din ziua II; din ziua III. Deci ar trebui să zicem că vreme de mai mult de o săptămână, prin ceiace s'a scris înainte de deschidere și prin ce se mai scrie după închidere, iată o bună propagandă împotriva beției. Zile după zile, s'au tot revărsat învățături care trebuie să abată lumea dela această nenorocire care bîntuie peste noi.

Dar acum, după ce congresul a trecut, ce rămîne? Ideile care o bucată de vreme au putut sta în mintea tuturor, dela o vreme se șterg, pentru a face loc altora. Deci cele ce s'au discutat în congres împotriva beției au să aibă vre'o urmare?

Se zice că da, cel puțin în ce privește Statul. Se spune anume că se vor face legi care să înfrîneze înaintarea sălbatecă a beției.

Nu știm dacă se vor face, dar și de va fi așa, ce are să însemne aceasta? Nu are decît să citească cineva articolul din nr. trecut al acestui ziar, sub numele «Dela oficial pînă la real și va vedea că legi împotriva beției avem și acum, dar nimenea nu le urmează. Deci ce are să fie dacă au să se mai facă și legi nouă?

Nouă nu trebuie să ni se spuie că au să se facă legi, ci dacă au să răsară și oameni care să le urmeze. Dar, în sfîrșit, să lăsăm partea aceasta și să trecem la alta. Să nu ne întrebăm ce au să facă alții, ci să vedem ce facem sau putem face noi.

În țara românească, tot sunt cîteva mijloace de luptă împotriva beției, dar ori nu știe lumea de ele, ori nu are duhul inițiativei pentru a se pune la lucru cu ele.

Din punct de vedere sufletec, noi am scris aici deseri despre uneltele de lucru ale Părintelui TARIFA din Sibiu, pentru a înfrîna beția. Nu știm de se va fi vorbit despre Sf. Sa în congres, dar noi șocotim că, în ce privește goana asupra beției, Sf. Sa este cel dintîi bărbat care a putut izbîndi ceva în țara noastră în această privință. Trebuie să l șocotim apostolul ei și cel mai de frunte organ în această luptă, chiar dacă lumea nu vorbește de Sf. Sa.

Dar dacă am văzut mijloacele sufletești pe care le putem întrebuița și pe care le găsim în vrafuri mari și în in-

sufletiri și mai mari în arsenalul «Luminii Satelor» dela Sibiu, ia să trecem să vedem dacă nu găsim și mijloace mai pămîntești pentru desființarea beției.

Beția este o desfătare. Nimenea nu va dezvăța pe om de a alerga după desfătări: 1. pentru că nu toate desfătățile trebuiec urgisite și 2. pentru că nu se va putea. De băut omul bea. Noi nu trebuie să l dezvățăm de a bea; ci să l învățăm să bea altceva decît spirtoase.

De aici urmează că trebuie să căutăm băuturi care să poată intra în gustul omului și să fie întrebuințate. Apoi le avem?

Răul este cînd le ai și nu știi că le ai. Străinii au unele, pe care nu le avem noi. Dar are și țara românească băuturi care ar merita laudate și trimbițate și aduse la cunoștința oamenilor pentru că să se deprîndă cu ele.

Știi dumeavoastră ce minunată băutură este cvasul din Basarabia? De cînd am călcat acolo, ca profesor la facultatea de teologie din Chișinău, eu altă băutură nu mai bea u. Fie iarnă, fie vară, dar mai cu seamă vara, cînd căldurile sunt așa de mari, eu în Chișinău întotdeauna beau cvas și mai iau cu mine să am și pe drum. Cvasul rece, acum vara, este o băutură desfătătoare. Este o băutură fermentată din poame, pe care o capeti în sticle bine închise și curate. Pe lângă toate, e și ieftină. O sticlă în care trebuie să fie 700 de gr. de cvas te costă numai 9 lei. Apoi în gări pentru un pahar de 200 de grame de sprîț îți ia 6—8 lei.

De ce deci nu s'ar răspîndi cvasul?

Nu e cunoscut și nu se bea decît în Basarabia. În Iași, dacă ai cere, nu-ți dă nimenea. Nu mai zic la București. Nu e cunoscut, și dacă nu l cunoști nici nu-l dorești.

Totuși ce bună unealtă ar fi în lupta împotriva beției! Aduceți cvas, domnilor, la București, începeți a l fabrica și aici și veți da oamenilor o băutură curată, răcoritoare și care merge de minune în timpul mesei.

Iată mijloc din roadele pămîntului din țara noastră, în mina noastră; iată unealtă de luptă pe care nu o știm. Deci propagandă pentru ea. Așa cum am făcut pentru cărțile părintelui Trifa în latura seflețească, așa trebuie să facem acum pentru cvasul Basarabiei.

Socotesc că este o datorie, acum cînd se face atîta teorie, să facem apel către însăși gîtlejurile oamenilor și să le zicem: «gustați și vedeți»; să facem apel către negustorii să aducă cvas; să ne rugăm de fabricanți să se apuce a face și la noi. E mult mai ieftin și mai bun decît toate limonăzile.

Acum, cu prilejul congresului, cînd despre acest mijloc nu s'a vorbit, trebuie să deschidem ochii către mijloacele pe care le avem să deschidem ochii către latură a discuțiunii, care trebuie încă urmărită și de aici înainte. Străinii au ale lor și de multe ori jînduim după ele, cum este vinul fără alcool al lor. Il avem și pe al nostru. Să l gustăm și să ne încredințăm!

Arhim. SCRIBAN

1) Așa se numește ziarul Părintelui Trifa.

Prășitul porumbului

Congresul Ligii culturale

În zilele de 21—23 Iunie, a avut loc în orașul Cluj congresul «Ligii Culturale».

E demn de amintit cu această ocazie eforturile ce au fost depuse de comitetul de conducere, pentru a duce la bun sfârșit monumentalul și de obștec folos palat al Ligii. S'au înființat loterii pentru mărirea fondurilor, s'au făcut apeluri peste apeluri tuturor Românilor cu să contribuie de obolul lor pentru săvîrșirea deplină a palatului. Dintre toți bogătașii — și sunt mulți în România Mare — un singur s'a găsit, un anonim filantrop ardelean, care a dăruit pentru construcția palatului Ligii, frumoasa sumă de 225.000 lei. Indurerat că opera începută cu atîta sacrificii, nu se poate termina, dl profesor Nicolae Iorga propune congresiștilor să se așeze pe frontispiciul noii clădiri o pînză cu rîndurile următoare:

«Acesta este palatul Ligii culturale din acest oraș al risipei, care însă nu se poate termina din lipsă de fonduri. Pînă în prezent, un singur ardelean anonim a bine-volt să ne ofere suma de 225.000 lei».

Nu socotiți aceasta ca o crudă ironie la adresa celor ce pot și nu vreau? Suntem în România Mare 17 milioane locuitori și dacă fiecare din aceste milioane am contribui numai cu câte un leu, s'ar strînge frumoasa sumă de 17 milioane lei.

E dureros ca un palat cultural al tuturor Românilor să fie lăsat în părăsire din ne-păsarea noastră!

Românii de pretutindeni, nu vă uitați menirea și contribuțiți fiecare cu ce puteți, ca să vedem odată terminat palatul Ligii culturale.

G. J. Balacu

Încă una boacăna

Câte eforturi s'au făcut pentru biserica noastră ortodoxă, spre a o face să fie privită ca și celelalte biserici străine în țările lor, dar toate aceste eforturi au rămas zădărnice, din cauză că nu am avut la cîrma țării oameni interesați în ale bisericii ca în altă parte.

La noi, dacă concordatul a fost primit cu atîta aplauze de căpeteniile țării, în schimb a fost primit cu plîns și cu spaimă de popor, căci și-a dat mai bine seama de ceiace înseamnă încheierea acestui contract cu papa dela Roma.

Dar nu numai aceasta ne face să spunem că biserica este privită cu indiferență, ci și alte lucruri tot așa de vizibile ce se plînuiesc pentru biserica noastră.

Mai anul trecut, într'o comisie în care pare-mi se n'a luat parte nici un cleric, se hotărîse scoaterea religiei din școli; dar preoții au aflat și au protestat așa că cu chiu cu vai a rămas câte o oră de religie pe săptămînă în școală, iar în cl. I și II cite două ore.

Anul acesta, pentru că anul trecut se făcuse puțin însemnat mai sus în favoarea religiei, s'au luat măsuri ca religia să fie privită cu mai multă indiferență și anume: Religia să fie trecută în rîndul dexterităților, fără a se mai da note elevilor, ci numai să se însemneze, dacă elevul în timpul lecțiunilor a fost atent sau nu.

Lucru de neînțeles! Dece catolicilor să le dai drepturi, pe care nici că le gîndeau vreedată în țara la noi, iar ortodocșilor să le ei și ce bruma au mai avut? Pentru că nu avem în hotărîrea țării acesteia și oameni cunoscători în ale bisericii și alta, pentru că nu se ascultă și glasul prelaților noștri, glasul bisericii.

Dar dacă lucrurile s'au întîmplat așa, să mai tragem noi nădejde de vreo îndreptare? Fără doar și poate că da, pentru că se găsește cine să ne aperse și acest drept moștenit încă cu mai mari

E una din cele mai mari greșeli a epocii noastre, de a încerca să știi și să vezi prea mult; oamenii cari cred că știu totul, nu știu în realitate nimic.

J. RUSKIN (Pedagog englez)

Expoziția culturală-istorică dela Iași

Comemorarea centenarului presei din Moldova

-- GH. ASACHI --

La 25 Iunie 1929, la Iași s'a deschis expoziția culturală istorică spre a sărbători centenarul presei moldovenești și pe Gh. Asachi, întemeietorul ei; pe care—pentru articolele publicate în ziarile italiene în 1809—societatea literară din Roma îl numi membru extraordinar. În aceste vremuri de a-dănci prefaceri sociale și de libertate a presei românești, această expoziție aduce cu sine nota caracteristică a anului 1829, cînd Gh. Asachi scoase la lumină prima gazetă moldovenească; «Albina Românească». În acele vremi de stăpînire streină, de prăpădul holerii și de afirmare a drepturilor naționale. «Albina Românească» a fost solul de lumină, de cultură și de trezire românească, adus pe pămîntul moldovenesc stăpînit de domnitori înstreinați de sufletul moldoveanului, de către cărturarul Gh. Asachi «marele restaurator al școlilor și conducător al culturii naționale», cum l-a numit V. A. Urechia. Această gazetă românească, pîndită cu răutate de cenzorul Minciaky, și-a dus viața pînă la 1849. Cu toate zădărniciile forțate ale oamenilor instrăinați de sufletul poporului moldovean, cari nu vedeau cu ochi buni o mișcare culturală și națională prin presă, Gh. Asachi nu s'a îndoit în fața feluritelor amenințări, ci, pe lângă «Albina Românească», a mai scos la iveală mai tîrziu și cu propriile lui cheltuieli, alte gazete și reviste literare ca: «Alăuta Românească», (1837-38) «Foaie satească» (1839-40) «Icoana lumii» (1840-41) «Gazeta

de Moldavia» (1950). Din îndemnul lui Gh. Asachi, cărturarii: M. Kogălniceanu, Gh. Sion, Vasile Alecsandri, Costache Negruzzi etc. își publică diferitele lor articole în gazetele lui Asachi. Floarea intelectuală a timpului aceluia a fost alături de Asachi. Limba românească în vremea domnitorului Sturza, care înlocuise limba românească în școli cu cea franceză, găsi un adevărat sprijinitor. Domnitorul Mihail Sturza se supără pe Asachi dar nu avu ce-i face acestui ales cărturar, care prin «Albina Românească», trimetea fel de fel de articole politice și literare în massa moldovenească, însoțite c memorabilele slove:

«Spune, spune mică albina, încotro mergi acum trează Cînd a soarelui lumină Pe câmpii nu scînteiază?»

În acele vremi de întunecime culturală și de stăpînire mai mult streină, slova curată, sănătoasă și neprihănită a lui Asachi lăsa dără de lumină și dădea multă roadă cu toată îndărătnicia rusului Minciaky, care stăpînea Moldova. Gh. Asachi a scos la lumină prima gazetă românească și din pricină că lumea societății înalte a timpului își uitase limba strămoșească. Boerii urau limba românească și căutau să înlocuiască în școlile superioare cu limba franceză, cum a izbutit—pentru o scurtă vreme—domnitorul Mihail Sturza.

În Muntenia, boierimea zăcea tot de aceiași boală. De aceea vedem că se ridică Heliade Rădulescu prin «Curierul românesc» atunci cînd datorită lui Asachi și Mitropolitului Veniamin Costache, în gimnaziul din Iași s'a pus ca limbă de predare, limba românească, scriind cu înflăcărare și duioșie: «examenul dela Iași a încredințat publicul de înlesnirea ce simte tinerimea învățînd științele în limba micii lor». Tot în acel timp și cu acest prilej, Gh. Asachi scrisese o poezie, în care zicea că limba românească era uitată de aristocrație:

«Și păstori numai singuri cu intristată armonie Românesc răsunau cîntec pe cîmpei și alăute...»

În expoziția culturală și istorică dela Iași trăiește Gh. Asachi și cu munca lui uriașă dusă cu suflet pentru binele poporului român. Fiind un bun diplomat al vremilor politice de atunci, domnitorii și ceilalți demnitari ai Moldovei au folosit pe Gh. Asachi, în multe și grele împrejurări.

Ceeace este de remarcat este că alături de Mitropolitul Veniamin Costache a muncit pentru binele moldovenilor, ducându-se în Ardeal — de unde venise — și ducînd la Seminarul Veniamin, care atunci luase ființă, pe profesorii ardeleni: Ion Costea, Vasile Popp, Vasile Fabian, etc. Pe vremuri, cărturarii legați cu sufletul de Biserica, stăteau alături de ierarhii bisericii; astăzi cărturarii cei mai mulți lepădăți de interesul Bisericii, intruntează pe ierarhii ortodoxi. La Iași, expoziția cuprinde multe și felurile publicații, tablouri, alișe, picturi de Asache, cum și documente din colecțiile lui Kogălniceanu, lui Alexandri, Negruzzi, etc.

Sărbătorirea centenarului presei moldovenești este o lecție ce trebuie învățată pe de-arostul de «anumita presă» dela noi, care în loc să samene sămîntă de bun rod ca «Albina Românească», samănă: ura și minciuna în sufletul poporului român. Presa românească de acum o sută de ani era presa jertfei naționale; «anumita presă» de azi este presa șantajului imoral. Ce deosebire!

De acia, acum, cînd s'au împlinit 7 ani de la moartea sa, s'a adus la mormîntul lui Take Ionescu, incununat cu coroane de strălucire, cuvîntul de laudă și recunoștință a întreg neamului nostru.

D. V. F.

Insemnări săptămînale

Take Ionescu

S'au împlinit șapte ani dela moartea marelui om de stat Take Ionescu.

Cu această ocazie nu s'a perdut momentul de a putea aduce prinsoful de recunoștință, celui care a contribuit la prefacerea care a dat naștere unității noastre naționale.

A fost un mare propagator al masselor în timpul cînd sosise momentul de desrobire

a fraților noștri; a fost un bun conducător și n'a ezitat nici odată dela planurile sale de a ne da realizarea visului milenar: România-Mare.

Neamul românesc trebuie să l înzestreze cu frumoasă recunoștință, păstrînd neștirbite hotarele acestei țări, înfăptuite prin străduința neasemănată, prin eroism, pîn jertfa singeroasă a întregului neam românesc.

Prin moartea omului de stat Take Ionescu, neamul românesc a pierdut un pion al culturii, a pierdut un orator de seamă, a pierdut un geniu pus în serviciul patriei.

De acia, acum, cînd s'au împlinit 7 ani de la moartea sa, s'a adus la mormîntul lui Take Ionescu, incununat cu coroane de strălucire, cuvîntul de laudă și recunoștință a întreg neamului nostru.

Diac. V. H. Fussu

EROULUI DIN VLADIMIR

Un veac și opt ani se scurse în noianul trecutului. Un veac și opt ani trecu peste pământul plin de glorie al acestui popor prea mult încercat. Prieten bun cu Iancu de la Cepari, acum o sută și opt ani, colnicele și văile frumoase Oltenie, erau străbătute de cei doi haiduci. Fluera Iancu la Surupatele și se auzea tocmai departe în creerii munților, unde Tudor aștepta visând în nopți liniștite, îngănat de foșnetul pădurii. Fluera Iancu și cânta din frunză de laur, bucuros că a băgat în mormânt pe grecoțelul cu nas subțire.

Kac-Serdarul lamandy - Stoica, Vâlcelele Gazului răsunau, când oșteanul da chiot să se ație la colnic ca vin Fanarii să despoaie lumea. Răsunau departe văile când dangătul de clopot striga — «veniți în codrii verzi să ne unim cu toții și să pornim la luptă», veniți în codrii verzi, voi vitejilor Olteni cu coase și cu topoare, veniți să punem capăt tiraniei, care de un veac ne asuprește. Și veniți! Și în jurul lui Tudor jurară pe sângele lor, pe țărâna părinților și a strămoșilor, că vor muri cu grecii de gât. Și în fruntea Oltenilor, fluierând și cântând doina alinaătoare de nevoi și de dureri, trecu Olțul mare, fără frică de dușman — mergând să scape țara de lipitori.

- Cine trece Olțul mare,
- Ce viteaz răzunător,
- Cine umple de teroare
- Groaza mândrului popor? »
- Este Tudor e Olteanul
- Este Tudor Domn Român.
- Să-Lăudăm Români cu toți
- Țara s'o scăpăm de hoji».

Dar soarta eroilor, dealungul veacurilor a fost și este fatală. Iancu zăcea în lanțuri ca și Horia și Cloșca, iar Tudor în fruntea Oltenilor spunea fără frică de moarte că nu s'a răsculat în contra turcilor ci în contra grecilor. Amară viziune pentru ei! Ipsilante străune potera și o plăți cu mai mult de treizeci de arginți prețul lui Iuda pentru cel neprețuit și căpetnia pandurilor după ce străluciu o clipă peste pământul obidit de mișelia fanarioților, muri vândut și sfârșit în bucăți și apoi aruncat de mișei într-o fântână! Și se stinse și el ca o stea care își trimite razele ei strălucitoare printre valul de nori negri care se abătuseră peste nepoții vitejilor Daci și Români.

Dar moartea lui nu a fost nerăspălată. Pandurii s'au împraștiat, mergând din nou la vetrele lor să sufere înaintea jugului. Dumnezeu pedepsește întotdeauna pe cei mișei.

Visul pandurului Tudor se izbândi. Fanarioții fură îgoniți, nu după multă vreme din țară și domniile pământene, ca pe vremea basarabilor se întorneră. Cu venirea pe tronul celor două principate a domnilor pământeni Barbu Știrbei și Grigorie Ghica, începură și Români să răsunale

Dem. I. Hiescu Palanca

mai liber. Țărișoarele erau supte de lipitorile de Fanarioți.

Un soare blând răsări pe cerul albastru. O nouă eră începe de acum neamul românesc. Ion Heliade Rădulescu și Gheorghe Asachi începură cu tot focul să zidească zid de granit pe pământul celor două țărișoare. Grecii se împraștiară ca potârnicile; țărișoarele mergeau încet pe drumul plin de glorie care ducea la isbândă visului milenar.

O mie opt sute douăzeci și unu, sacrificial pe altarul patriei pe Tudor din Vladimir. O mie opt sute patruzeci și opt, Mureșanu strigă dincolo de Carpații, pe plaiurile mândrului Ardeal, »Deșteaptă-te Române din somn cel de moarte» sau »Preoți cu crucea în frunte căci oastea e creștină, »Deviza-i libertatea și scopul e prea sfânt, Regele munților Avram Iancu, moare pribeag, cu fluerul la brâu, pentru că a fost înșelat de mișelia Ungurească. O mie opt sute șazeci și șase, anul plin de durere pentru părintele poporului Alex. Ion Cuza. O mie opt sute șaptezeci și șapte, Domnitorul Carol pune capăt jugului turcesc. O mie nouă sute treisprezece cântecul ghiulelei făcu pe Vodă Carol să exclame: «Asta i muzica ce-mi place».

O mie nouă sute șaisprezece, anul de sdruncin, anul care trebui să hotărăască, pe viață și pe moarte și pentru vecie, soarta românilor de pretutindeni. Muriu opt șute de mii de hăciți ca brazii, care deabia așteptu ziua răzunătorii.

Și se răzunătorii! Flăcăii noștri știură să înteașă drept în piepturile vrășmașilor. Ecaterina dela Gorj după o sută de ani luă arma ca să-și răzbune sângele urmașului ei Tudor Pandurului. Dar muri și la tot ca și el. O mie nouă sute douăzeci și unu O clipă de preculegere, și a adus aminte cineva de Tudor?!

Nimic! Oasele lui zac tot în fântâna de lângă Târgoviște. Amintirea lui o caută școlarii, figura lui o pomenește istoria, memoria lui o ridică spre stele doina gorjeanului! seara când vine deala coasă. Incolo nimic! Statui și cruci sunt pretutindeni. Ele vorbesc pentru totdeauna generațiilor de azi și celor viitoare, desvâluind în culori vii trecutul plin de glorie. Zidul Chinejilor, Slinxul și piramidele ne fac să privim ca într-o oglindă trecutul popoarelor în culmea înfloririi odinioară. Iar tu, pandurule din Vladimir, care ai știut să mori ca un viteaz pentru neamul și țara ta — îți zac oasele în apă — în fundul unui puț, neslujite de preoți și netălmăite de copii. Statuia ta este în ceruri, mândră și plină de soare în ceruri, căci pe pământul acestei țări, pentru care ai murit, nu s'a găsit loc să te zidească! Acolo sus, eroule din Vladimir, te-ai întâlnit cu nepoata ta Ecaterina și amândoi, vă rog eu să îți modești și să nu suneși și la alții că țara noastră-i prea nerecunoscătoare.

Răvașe Educative

VILIGIATURA

Dragă Virginico,

Imi scrii — amărâtă — că soțul tău a hotărât să mergeți, anul acesta, într-o stațiune climaterică neînsemnată, dar unde sunt: pădurile de brazi, băi de iod și de pucioasă, cari se fac în cade de lemn, mâncare bună, însă ce folos că nu sunt distracții și tu asta dorești.

Baluri, chermese, petreceri, cu alte cuvinte: cura de praf, de aer stricat, de cunoștințe dubioase, de vegheri până la ziua, de oboseli și de cheltueli zadarnice. Bravo!...

Bine că nu-mi spuseși c'ai început să ai gusturi și pentru jocul la ruletă pe la Casinouri și de excursii peste munți și mări.

Ai patru copii, ce să mai stai p'acasă? Te plitisești șezând și uitându-te pe geam la tramvae și automobile. N'ai ce citi că peste tot scrie tot aia și la pian ce să mai cânti, când plăcile dela patelton își cântă pe Grieg, Tosselli, Massenet, Mascagni, Puccini, Wagner, etc. Șa'celea și dau prin nervii?!

În definitiv, fata mea, văd că tanjești, nu ești mulțumită de nimic și orice ar face Barbu ca să te îndatoreze, ești nemulțumită de el.

Copiii te plictisesc, slugile de s'ar putea le-ai strânge de gât. Ce neroade, nu sunt stilizate, răs-pund, uită dela mână până la gură, sparg, fură dela târguială, că ție eu-ți place să te scoli de dimineață, ca să te duci în piață să târgești un cap de ață, e banal ceace faci.

Barbu și cumpara tot, până și otrepele de bucătărie, și...

Habilele, albiturile lui, ale copiilor, ba și ale tale, îi te cumpara tot el, ba te superi că sunt prea moderne, prea lestoneate, prea ti-gheleite, prea fine pentru tine. Nu se văd, că tu stai totdeauna strănsă încopciată, îmbrăcată, gata de ieșit, nu de stat în casă, la capod ca mahalagioaicele și ca babele cărora ti se văd camisoanele, că-mășile de noapte și șorțurile puse dinainte ca la jupănește!... Uii!...

Fii de treabă, Virginico, ascultă de sfaturile soțului tău, mergi unde te poate conduce el; adu-ți aminte c'ai patru copii și că orice deplasară costă.

În seama criza ce ne bântue. Uită-te la atâta lume care, de ani de zile, n'a ieșit din Bucu-rești. Când te superi caută mereu la cei mai jos ca tine. Lasă pre-tențiile, acum când ești inconju-rată de patru flori plâpânde, flori cari așteaptă dela tine o plevilă serioasă, o îngrijire maternă caldă, o conducere înțeleaptă pe: *Căi luminoase*, căi de iubire lui D-zeu, a patriei, a aproapeului și a voastră.

Fiți mereu cu grija la ei, nu la *Danciș*, că și-a trecut vremea. Acum ai alte imperioase datorii pe cari, nu te superi, dacă și spun că tu nu le împlinești așa cum se cere dela o mamă de-volată și iubitoare; așa cum luse mama părinților tăi și ta, că eu le-am cunoscut p'amândouă.

În căsnicie societate că ai numai drepturi? ai și datorii, draga mea, datorii la cari văd că încă nu te gândești, deși, soțul tău, e îngă-duitor și copiii și s'au mărit și, dela tine se cere cu totul alte

la seamă: *Copiii îi ai cum îi crești.*

Viligiatura, fă o pentru profitul lor. Poartă-i prin lanurile și câmpurile noastre bogate, du i prin codrii și pădurile noastre seculare, să le asculte freamătul și poveștile tănuite; scaldă i în râurile noastre cristaline, să le asculte mur-murul plin de Doinele și Legen-dele trecutului nostru m a r e ț i, depărtează-i, cât vei putea de zgomotele orașelor, al stațiunilor climaterice scumpe, al băilor

fără alt efect decât acelaș pe care-l au stațiunile băneare, descoperite de soțul tău; fii mă-car pe timpul vacanței *Mentorul familiei tale* și caută a găsi, în mijlocul naturii, farmecul sublim al păcei și al credinței pe care nu-i poți afla, oricât îi vei căuta în valorile deslătârilor și al des-irăniilor de pe plâji și dela sta-țiunile băneare cu cazinouri, danciș și jocuri la noroc. Auzi? Cu bine fata mea.

Baba Vișa

Iași de odinioară. Dugheni din veacul XVIII.

PORTRET LITERAR ANTON NAUM

Dacă răsfoim paginile «Istoriei literaturii Românești» din a doua jumătate a secolului XIX-a, vom vedea că pe lângă T. Maiorescu, P. Carp, V. Pogor, Iacob Negruzzi, V. Alexandri și alții se vede o figură literară în persoana lui Anton Naum. De origină română macedonean, el s'a născut în capitala Moldovei la 1829, unde a copilărit și și-a făcut studiile primare, secundare și universitare, după terminarea cărora s'a dus la Paris unde a stat mai mulți ani și a studiat la Facultatea de Litere și la Institutul Coleg de France, unde a căpătat o în-tinsă cultură literară, influențată mult de curentul clasicismului antic și francez.

După terminarea studiilor din Paris, a venit la Iași, unde a luat catedră de profesor la Liceu, la Șc. Normală, Școala militară și apoi la universitate, de limba și literatura franceză, pentru care a avut multă dragoste.

Aceasta se poate vedea din numeroasele traduceri ale poezilor francezi: André Chenier, A. Musset, Lamartine, Hugo, Boileau, François Posard, T. Gauthier și Fr. Mistral, pe care le-a publicat în parte în «Convorbiri literare», revistă dată la lumină de societatea ieșană «Junimea», a cărei membru devolat a fost.

A. Naum pe lângă traduceri din scriitorii francezi, a făcut opere proprii în versuri și proză. Poeziile sale au fost tipărite sub numele de «Versuri» — unde se distinge por-nirea sa spre clasicism — notă ce o moștenesc și valoroșii profesori Alexandru și Teodor Naum, fiii poetului.

Dela el mai avem și o e-popee eroi comică «Povestea vorul unei reacțiuni energice și naționale.

Către 1821 încep vremuri de noi frământări și noi vărsări de sânge pentru neamul românesc, care se apropie astfel de începutul liberărei sale. Se simt înăruirile marilor suflete și marilor cărtu-rari cari nu au încetat să lumineze neamul acesta, oropsit de înprejurări dar demn de o soartă mai bună, și începe să reverse paharul tuturor suferințelor îndurate. — În Muntenia, Domnul Tudor Vladimirescu din comuna Vladimiri județul Gorj, care ur-mase la învățătură și, cu scârbă și revoltă în sufletul său, văzuse toate durerile acelea adună în jurul său mulțime de Români și începe revolta cea mare din 1821, care avea să-i aducă moartea dar să înscrie și o pagină de glorie în istoria renașterii noastre naționale. Revoluția lui și ocu-pațiile rusești pe cari le suportăm

Iași de odinioară. Dugheni din veacul XVIII.

PORTRET LITERAR ANTON NAUM

Dacă răsfoim paginile «Istoriei literaturii Românești» din a doua jumătate a secolului XIX-a, vom vedea că pe lângă T. Maiorescu, P. Carp, V. Pogor, Iacob Negruzzi, V. Alexandri și alții se vede o figură literară în persoana lui Anton Naum. De origină română macedonean, el s'a născut în capitala Moldovei la 1829, unde a copilărit și și-a făcut studiile primare, secundare și universitare, după terminarea cărora s'a dus la Paris unde a stat mai mulți ani și a studiat la Facultatea de Litere și la Institutul Coleg de France, unde a căpătat o în-tinsă cultură literară, influențată mult de curentul clasicismului antic și francez.

După terminarea studiilor din Paris, a venit la Iași, unde a luat catedră de profesor la Liceu, la Șc. Normală, Școala militară și apoi la universitate, de limba și literatura franceză, pentru care a avut multă dragoste.

Aceasta se poate vedea din numeroasele traduceri ale poezilor francezi: André Chenier, A. Musset, Lamartine, Hugo, Boileau, François Posard, T. Gauthier și Fr. Mistral, pe care le-a publicat în parte în «Convorbiri literare», revistă dată la lumină de societatea ieșană «Junimea», a cărei membru devolat a fost.

A. Naum pe lângă traduceri din scriitorii francezi, a făcut opere proprii în versuri și proză. Poeziile sale au fost tipărite sub numele de «Versuri» — unde se distinge por-nirea sa spre clasicism — notă ce o moștenesc și valoroșii profesori Alexandru și Teodor Naum, fiii poetului.

Dela el mai avem și o e-popee eroi comică «Povestea

la acea vreme, ca un semn al izbândirei din ce în ce mai mare a Rușilor asupra Turcilor — a pus capăt domniei acestor Iana-rioși.

Se apropie 1848! O conștiință liberărei sale. Se simt înăruirile marilor suflete și marilor cărtu-rari cari nu au încetat să lumineze neamul acesta, oropsit de înprejurări dar demn de o soartă mai bună, și începe să reverse paharul tuturor suferințelor îndurate. — În Muntenia, Domnul Tudor Vladimirescu din comuna Vladimiri județul Gorj, care ur-mase la învățătură și, cu scârbă și revoltă în sufletul său, văzuse toate durerile acelea adună în jurul său mulțime de Români și începe revolta cea mare din 1821, care avea să-i aducă moartea dar să înscrie și o pagină de glorie în istoria renașterii noastre naționale. Revoluția lui și ocu-pațiile rusești pe cari le suportăm

Politiția ieșană sub Cuza-Vodă

(Amintire anecdotică)

Pe când încă Vodă Cuza locuia în Iași, unui evreu za-raf, ce sta cu masa sa sub bolta caselor ce ocupau pe vremuri locul unde astăzi e piața unirei, i se fură în mijlocul zilei, pe când evreul se îndepărtase numai câteva mi-nute pentru tinerice trebuință, masa de zaraflic, în care e-rau ca la 300 galbeni.

Când Șloim al nostru re-veni sub boltă și dădu de pagubă, începu să țipe, să cheme în ajutor, să alerge în toate părțile, bocind și smul-gându-și părul!

Se adunară oameni mulți și polițiști, cari toți începură a căuta pe hoț. Dar toate stăruințele și căutările rămase fără folos.

În zadar se plânse Șloim tuturor Comisarilor, și chiar lui Beldiman, Aga orașului. Masa cu cei v'ro 300 galbeni nu eșia de nicăieri.

Desnădăduit, zaraful alergă la Curtea lui Vodă, care nu era departe, în actuala stradă Lăpușeanu și stăruind nu-mai decât să intre, se aruncă la picioarele lui Cuza, po-vestindu-i paguba ce suferise și că trebuia să rămâie sărac lipit pământului, cu balabusta și copiii lui, deoarece acei bani erau singura lui a-vere, dacă nu se va mai găsia masa și conținutul său.

Induioșat, Vodă chiamă gabnic pe Aga Beldiman, și fără alt prolog, îi zice:

— Te potesc ca până n serate să se găsească și să deie înapoi masa jidanului, cu toți cei 300 galbeni ce vor fi fost într'însa. Apoi, cu o mișcare militară, Cuza întoarse spatele și intră în cabinetul său de lucru.

— Că de nu, vai de mă-mucața care v'arua...

Beldiman rămase deodată cam încurcat; peste câteva minute însă el se afla la Agie, unde comisarii toți din Iași, fiind aduși într'un suflet, Aga le ținu, la rândul său următorul logos:

— Vă potesc ca până'n inserate să se găsească și dea înapoi masa jidanului, cu toți cei 300 galbeni ce i s'au fu-rat! Asta-i porunca lui Vodă.

Și Aga Beldiman (acelea care a fondat «Adevărul» din București), întoarse și el spe-telce comisarilor.

Toți polițiștii, rămași un moment incremențiți de vor-bele autoritate ale Agei și ale lui Vodă, — plecară apoi re-pede la cancelariile lor, și chemând foarte urgent pe toți subcomisarii, epistații și ser-geenții de pont, într'un cuvint toate suflarea polițienească din vechea capitală a Moldo-vei, le repetară cu câte o pu-ternică încruntare desprincene și scrâșcare de măsele, po-ruicile lui Vodă și ale Agei, mai adăugând ca epilog din parte-le:

— Înainte de a insera bine, masa lui Șloimolă și cu go-loganii săi de tot felul de metale era adusă cu mare alai sub bolta din care dispăruse în cursul acelei zile!

Și se dovedi atunci, că a-cel ce făcuse vânt acestei in-teresante mobile, cu tot ce se afla în ea, fusese însuși gar-distul din pont, ajutat de un hamal, tovarăș al său de ast-fel de treburi, însă din vre-murii mai vechi.

N. A. Bogdan

O frumoasă excursie cu vaporul pe Dunăre

Societatea culturală «Cu-vântul Românesc» a organizat o grandioasă excursie pe Du-năre pină la Belgrad, capitala Jugoslaviei, cu un vapor de pasageri de mare lux a socie-tății D. D. S. G. din Viena.

Excursiunea este pusă sub patronajul unui Comitet de Intelectuali din întreaga țară.

Excursiunea este pusă sub patronajul unui Comitet de Intelectuali din întreaga țară.

Excursiunea este pusă sub patronajul unui Comitet de Intelectuali din întreaga țară.

Excursiunea este pusă sub patronajul unui Comitet de Intelectuali din întreaga țară.

Excursiunea este pusă sub patronajul unui Comitet de Intelectuali din întreaga țară.

portul T. Severin, va avea loc în ziua de Duminică 4 August, orele 6 dimineața precis, iar sosirea la Belgrad la orele 9 seara.

Inapoierea din Belgrad, se va face în ziua de 6 August orele 2.30 dimineața, iar so-sirea la T. Severin în aceeași zi la orele 1 după amiază.

Costul unui bilet de parti-cipare este de lei 800 de perso-ană plus lei 100 taxă de înscriere. Numărul participan-ților fiind limitat reținerile se primesc de pe acum și vor fi însofite de costul respectiv.

Excursioniștii n'au nevoie de pașapoarte individuale iar cei din alte localități se bucură de o reducere de 50% pe C. F. R. pină la T. Severin și retur.

Prospectele cu descrierea fru-mosului și istoricului traseu dunărean se trimit gratuit contra porto poștal în timbre poștale.

Orice corespondență și tri-miteri de bani se vor face la adresa: ziarului «DREPTA-TEA BANATULUI» Timi-șoara II, Strada Gloriei Nr. 4.

Prețul 80 Lei

Unirea românilor în lumina zilei de astăzi

(Conferență ținută la Sanatoriul Geoagiu de jos, județul Hunedoara — Duminecă 19 Mai 1929).

De: GH. PETALA

Dar la acele evenimente au ajutat în bună măsură și înpre-jurările celelalte politice pe cari le vom vedea acum. Spuneam mai sus că în afară de această mișcare culturală, două mișcări mari se mai petrec dela 1711 încoace: în sud slăbirea Turcilor și domnia Fanarioților în Prin-cipate — iar în răsărit ridicarea unui vecin puternic și de temut, a Rușilor lui Petru cel Mare, care avea să ne rupă dela trupul Mol-dovei ținutul Basarabiei, la 1812

— precum Austriacii, profitând greutățile Turcilor cu Rușii, ne smulseră în 1775 Bucovina, ținutul acesta în care doarme cel mai mare Domn al Moldovei,

- Dulcea Bucovină,
- Vesela grădină,
- Cu pom înroșitori
- Și mândri feciori,

cum o numea Eminescu. Fanarioții aceștia au fost domni cari ajungeau în scaunele țării

române, corupând cu bani grei și plătind Sultanului la Constan-tinopol domnia — bani pe cari ei și-i scoteau apoi înzecit, insutit din stoarcerea lăra milă a Ro-mânilor de aci, prin biruri și prin tel de fel de podvezi. Se ajun-sese cu aceste biruri până la a impune și locurile din vatră, și greul era cu atât mare cu cât acești fanarioși veneau mai în totdeauna cu o ceată întreagă de slujbași ai lor, cari și ei la rândul lor trebuiau mulțumiți. Din toată stoarcerea aceasta nu rezulta niciun bine pentru țară: banii mergeau la Constantinopol sau imbuibau pe acești cumpărători de domnii, iar poporul rămănea din ce în ce mai secătuit și mai înapoiat. A fost un timp de mari suferinți pentru Români din cele 2 principate, această domnie a fanarioșilor — de lipsuri și de adânci mizerii morale — dar în aceste suferinți au găsit ei și iz-

vorul unei reacțiuni energice și naționale.

Către 1821 încep vremuri de noi frământări și noi vărsări de sânge pentru neamul românesc, care se apropie astfel de începutul liberărei sale. Se simt înăruirile marilor suflete și marilor cărtu-rari cari nu au încetat să lumineze neamul acesta, oropsit de înprejurări dar demn de o soartă mai bună, și începe să reverse paharul tuturor suferințelor îndurate. — În Muntenia, Domnul Tudor Vladimirescu din comuna Vladimiri județul Gorj, care ur-mase la învățătură și, cu scârbă și revoltă în sufletul său, văzuse toate durerile acelea adună în jurul său mulțime de Români și începe revolta cea mare din 1821, care avea să-i aducă moartea dar să înscrie și o pagină de glorie în istoria renașterii noastre naționale. Revoluția lui și ocu-pațiile rusești pe cari le suportăm

la acea vreme, ca un semn al izbândirei din ce în ce mai mare a Rușilor asupra Turcilor — a pus capăt domniei acestor Iana-rioși.

Se apropie 1848! O conștiință liberărei sale. Se simt înăruirile marilor suflete și marilor cărtu-rari cari nu au încetat să lumineze neamul acesta, oropsit de înprejurări dar demn de o soartă mai bună, și începe să reverse paharul tuturor suferințelor îndurate. — În Muntenia, Domnul Tudor Vladimirescu din comuna Vladimiri județul Gorj, care ur-mase la învățătură și, cu scârbă și revoltă în sufletul său, văzuse toate durerile acelea adună în jurul său mulțime de Români și începe revolta cea mare din 1821, care avea să-i aducă moartea dar să înscrie și o pagină de glorie în istoria renașterii noastre naționale. Revoluția lui și ocu-pațiile rusești pe cari le suportăm

la acea vreme, ca un semn al izbândirei din ce în ce mai mare a Rușilor asupra Turcilor — a pus capăt domniei acestor Iana-rioși.

lui pe jar — se urcă zic în mun-ții Apuseni, să scape barem col-țul asta de țară de mâinile Un-gurilor, sau să piară!

În Muntenia Costache Rosetti, Nicolae Bălcescu, Ion Eliade Rădulescu, Ion Brătianu Bătrânul și alții, se pun în fruntea răscula-rii — dar Turcii vin din țară, îi înrâng și trebuie să iee dru-mul pribegiei. A rămas în istorie lupta Turcilor acestora cu Ro-mâni, în Dealul Spirei în Bucu-rești.

În Moldova Kogălniceanu, A-texandri, Costache Negri, Gh. Sion și tânărul oligar Alexandru Cuza, trebuiau să pornească dea-semenea în pribegie, de urgia Rușilor. Ei se adăpostiră fie la frații din Bucovina, fie la cei din Transilvania.

Dacă un rezultat practic pen-tru Români nu prea a fost depe urma acestor vărsări de sânge, era o unire sufletescă însă ce se

făcea cu ocazia aceasta odată mai mult și era o pregătire pen-tru cele ce aveau să vie. Acum să găsimă la o laltă fugarii munteni: Bălcescu, Rosetti, Brătianu, cu frații din Ardeal: Mu-reșanu, Bărnăuș, Șaguna și cu cei din Moldova: Alexandri, Cuza, Alecu Ruso. — Acum se înțeleg, se înbărbătează și se despart cu bucuria cel puțin, că se simțeau uniți în suflete dacă nu se putea și astfel.

Cățiva ani după aceste eve-nimente, cari de altfel se petre-ceau mai în toată Europa, vine războiul din Crimeea, dintre Ruși și o parte și Turcii aliați cu Anglia, Franța și Sardinia de altă parte. Prin Convenția dela Paris din 1856 care urmă acestui război, și care veți vedea că este de o importanță covârșitoare pen-tru noi Români, pentru că a-ceastă convenție însemna ince-putul izbândirei noastre —Turcia

Oropsiții...

XXXXXXXXXX

E frig afară. Umbrele serii se strecoară lin printre brazii din apropiere și îmbracă satul cu un lînțoiu negru. Un vânt rece șueră pe la ferestre, perzându-se într-o pătură străvezie de ceață.

Câteva case formează un mic cătun, retras în inima Carpaților, departe de lume, departe de ce e josnic și murdar. Un râu zburdălnic spală niște maluri răpoase cu unele cele cristaline, în care luna își varsă întreaga sa blândete și bogăție, în vreme mai dulce, mai zâmbitoare... Acum totul e searbăd. Timpul trecea încet și trist. Pământul era împodobit cu o blană scilpitoare de hermină. Luna adormise. Pădurea de brazi cânta un marș jalnic, tănguitor... Căsuțele stăteau gârbovite sub apăsarea grea a viitorului.

La marginea acestor case, înăuntrul cărora gospodarii mai avuți stăteau în jurul cuptorului și dovedeau laptele trecutului, era și un bordei. De departe ai fi crezut că e o movilă de pământ, făcută de copii în nebuliile lor răutăcioase. Nul Acolo locuiau cinci sullete, cinci lumini aproape stinse.

În întunecimea bordeiului păreau niște umbre, nu linie înzestrată cu vlagă și judecată de creator...

Bordeiul era mic. Pe vatră, palpița tăcută pora albastră a unor vreascuri umede, iar lumul ieșea grăbit pe horn, să spuie tuturor durerea unor liințe lăsate în negura uitării.

Câteva blăni țineau loc de pat. În mijloc, era o masă rotundă de brad, trei jecuri hodorigite... singura mobilă...

Tăceau cu toții. Vorba scormonea adânc cenușa stropită cu lacrimi a unei amintiri dureroase, mistuitoare.

Ființelor slabe, amintirea le seacă energia, le fură tot eroismul lipsit de ambiții și patimi. Erau cinci orfani. Părinții au murit de mult în vitregia vremii. Au pierit ca o nălucă, ca un fulger pușin luminos, într-o noapte întunecoasă. Erau bătrâni. Vârsta cea înaintată apăsă greu pe umerii cocoșaji de sloara traistei, în care puneau ceace vroia mila oamenilor...

Parcă-l văd pe bătrân... E mult de atunci. O iocană vie, o iocană care a lăsat o urmă groasă în sistemul nervos, nu pierse curând, te frământă în orice clipă și te face să te gândești la ea.

Un moș înainta anevoios pe drumul plin de țărână. Câteva zrențe ce se desprindeau din cusătura proastă, o căciulă roasă de furiile vremii, picioarele aproape goale și ludoite, duceau un corp slăbit. S'a oprit. L'am privit. Ochii coi umezi m'au săgetat, mi-au pus în suflet scânteia compătimită. Nu vedeam decât o suferință, o umbră (e mi cerea mila. Fața-i plină de brazde, spuneau întreaga jale ce a suferit-o. Privirea i plină de rugă fermeca pe privitor.

Am stat mut. Inii pierise toată puterea. Ochii mi se acoperiseră cu o perdea groasă, ce nu-mi mai permitea să văd nimic. M'a părșit. Cu un băț în mână, cu traista la spate, mergea încet pe acelaș drum... L-au părșit toți. Picioarele, care l au dus zeci de

ani pe căile nefericirii, nu-l mai ajutau.

Se împletici de câteva ori și căzu în șanț. M'am dus în grabă la el. Un geamăt slab îi ieși lin din piept. Murise. Fața îi era limpede, iar ochii îndreptați spre bordeiu, unde-l așteptau cu nerăbdare șase guri flămânde, șase oropsiții și soartea. Cât or li așteptat?..

Sărmanul, și-a găsit mormântul la umbra unui castan stufos. Primăvara, când zefirul îmbie, cu glasul său argintiu, mugurii pușaji ai castanului, el se amestecă cu strigătul înăbușit al mormântului, care-și cerea copiii și soția, în liniștea și fericirea eternității.

Bordeiul își căuta înainte durerea. Numai aveau nimic. Iarna își trimesese de mult vestitorii cei violenți. Înăuntru, erau numai țipete slabe, care cereau în ceasul din urmă, un mic ajutor. Nimeni. Fulgi grei și argintii acoperiseră pământul înghețat. Nicun zgomot. Din când în când, câte un câine flămând și rebegit urla trist prin pustietate... și glasul său neputin cios se amesteca cu urletul înspăimântător al lupilor dornici de pradă. Afară, crivățul își cânta pe aceeaș melodie marșul său grăbit. Mătușa ieși afară. Sărmana numai vroia să asculte acele strigăte de suferință. Își aruncă în pripă un suman pe umerii încovoiați, își privi cu durere copiii și plecă... O lacrimă caldă îi străbătu obraji și bărbății și plini de lum. Dragostea cea mare ce-o avea pentru odraslele ei, o îndemna la jertfă...

Era întuneric beznă. Pe cer nici o stea. Nori groși pluteau încet pe boltă, Mergea agale. Zdrețele îi erau umflite de vânt, legându-o greoi. Zăpada scârțâie ritmic și sonor sub opincile petecite. Se opri. Sabele puteri au părșit-o și ele. Căzu ca un ghem jos. Încercă să se ridice, dar zadarnic... Viscolul o suflă cu ușurință într'un nămet. Câteva umbre apărură. Vre-o se ase lumini păreau că le luminează calea. Erau lupii... S'au apropiat de muribundă. Corpul ei a morșit fu sfășiat de coții lupilor. Locul se înroșise de sângele cald, ce țâșnea cu anevoie din corpul rece.

Departe de ai ei, servi ca hrană unor fiare.

Copiii o așteptau mereu. Erau pierjiți. Focul se stinse de mult în vatră, iar frigul intra domol prin crăpături. Ochii li se îndreptară spre o iconiță din părete, pe care le-o adusesse tatăl lor în vremuri mai bune. Ingenunchiară. Ridicără ochii cei blânzi spre

Maica Domnului. Cu glasul duos, cel mai mare începu ruga...

...Maica Domnului, dă-ne nouă pâinea cea de... și vorba-i se slărși de durere, iar lacrimile curgeau, curgeau mereu...

Pereții bordeiului scot un zgomot surd. Începu să se răue. Se priviră cu groază unul pe altul. Luară icoana la ei. O priviră cu licăriri slabe de speranță. Era prea târziu. Ajunseră la poarta unui iad negru și înfiorător, unde-și lăsară orice nădejde...

Viforita îi urmări și în bordeiu și-i doboră. Nici un țipăt, nici o încercare de a ieși. Strânși cu toții la un loc, împreună cu mâinile cele galbene, căzură doborâți de furia soartei.

În clipa cea din urmă, priviră sus, voind să spuie Atotputernicului, că primesc cu bucurie moartea. Aci pe pământ, au viețuit la căminul suferinței, sus li așteptau părinții și fericirea veșnică. Nevinovatele lor sullete au sburat la cer pe o seară de aur, în sunete armonioase ale muzicii îngerești.

N. Ștefănescu-Rucăr

ADRIAN MANIU

EFIGII

Dacă scriitorul s'ar menține numai la fixarea pe care o dă criticul francez Taine în linii precise, aceia de a idealiza ceace surprinde în viața de toate zilele un om care, deși are ochii la fel ca ai semenilor lui, totuși vede altfel, desigur că Adrian Maniu ar fi poet admirabil și prin definiție.

Scriu și prin definiție pentru că Adrian Maniu este un scriitor dotat cu infinite resurse poetice spre deosebire de unii cari sunt scriitori numai prin definiție, nu prin realitate.

Multe sunt brazdele în cari Adrian Maniu a arat luminos și singurul ideal: frumosul și de unde a cules rod îmbelsugat.

Ca poet a scris mult și bine. Cantitate și calitate. A

Rugăm stăruitor plății abonamentului ::

VEDERE DIN ORAȘ (Pictorul Ghiță)

Cugetări din Amiel

Dinecuvântată să fie copilăria pentru bine'e pe care-l face, fără să știe și fără să vrea, pentru iubirea pe care o aduce asupra sa, și o răspândește în juru-i. Bucăcița de cer pe care o mai avem pe pământ se datoroeste copilăriei.

Miile de nașteri de cari vorbește statistica sunt un val de viață nevinovată, care luptă nu numai contra morții neamului omenesc, ci și împotriva ticăloșiei și cangrenei universale a păcatului.

Taina cea mare de a rămânea tânăr în ciuda anilor, și de a birui chiar bătrânețea, constă în a hrăni entuziasmul sufletului nostru prin poezie, prin meditație și prin iubire. Entuziasmul serios pentru frumusețile veșnice, și pentru ordinea eternă, rațiunea duioasă și bunătatea senină, iată fondul înțelepciunii.

C. Mureșanu — Geneva.

Inființarea Ateneului Cultural „Nicolae Baculescu“

:: în Comuna Bârca—Dolj ::

XXXXXXXXXX

Tineretul intelectual din comuna Bârca—Dolj, au găsit cu cale, în vremurile acestea, când manifestările culturale se înțeleg și de poporul nostru, să-i vină în ajutor.

Din îndemnul D-lui Marinică C. Roibu, s'a pus bazele unui adevărat focar de lumină, întemeind Ateneul Cultural «Nicolae Baculescu» cu menirea de a răspândi cultura atât în comuna Bârca, cât și în comunele învecinate, organizând diferite manifestări cu producții artistice, conferințe, lecturi, recitări și orice producții necesare poporului de a-l ridica din starea de decădere în care se află.

Prima serbare, în urma unei munci efective, depusă de membrii Comitetului cât și a aceluia la care au apelat, a avut loc în Parcul «Cetățuia» din Com. Bârca Dolj cu un rezultat satisfăcător.

Serbara, prin cuvântul de deschidere al D-lui avocat Const. Florița, care a arătat dragostea ce o avem noi, pentru inființarea Ateneului

Cultural „Nicolae Baculescu“ arătând însemnătatea aceluia care a fost „N. Baculescu“.

Reamintește de Casa Națională și carele alegorice, făcute de Nicolae Baculescu, arătând însemnătatea lor.

Termină aducând mulțumiri în numele comitetului de inițiativă, tuturor ce au bine voit să onoreze cu prezența lor, prima manifestare.

Recitării D-lor Fănică Georgescu—Măcișu de sus cu «Mama» de V. Militaru și «Ion Prag» de Vlahuță recitată de Nicu Gheorghiu — Bârba au mulțumit pe deplin publicul auditor.

S'a format un cor sub conducerea lui Nicu Gheorghiu.

Fănică Georgescu, a spus un monolog, care a adus mile de aplauze și râsetele tuturor.

S'a jucat «O noapte furtunoasă» de I. L. Caragiale. Toate rolurile au fost bine interpretate.

Jupin Dumitrache—Fănică Georgescu, a redat întocmai, pe omul care are încredere în soția sa, că niciodată nu-l înșală. Impingescu Ionel—Gădă, a fost la înălțimea, nu numai prin interpretarea rolului dar și prin felul lui de a fi. Chiriac, Profir Negreanu a știut să facă pe adevăratul băiat de încredere a lui Jupân Dumitrache.

Și celelalte roluri au fost bine, încât cei ce au luat parte au plecat pe deplin mulțumiți, căci în urmă majorității recitau fragmente din Convorbirile lui Jupân Dumitrache cu Impingescu.

În vara aceasta, Ateneul Cultural «Nicolae Baculescu», din comuna Bârca, va face un turneu în principalele comune din Dolj, deschizând adevărată epocă culturală la sate.

Membrii ateneului Cultural «Nicolae Baculescu», factorii culturali, vor fi premergătorii culturii, înarmându-se cu sfîntul scut, pornind o mare cruciadă, avind ca deviză: «Cultura Culturilor».

Trecerea în starea culturală va fi sarcina de mâine a Ateneului Cultural «N. Baculescu».

Pentru complectarea programului său de activitate, D-l președinte, Marinică C. Roibu, vooeste să facă din acest Ateneu de care poporul are nevoie, un adevărat factor aculturii, străjer neadormit în părțile acestea Dunăromii.

Căci religia este baza dela care pleacă spre a propăvădui cultura ne-esară păcii, căci numai mulțumită Religiei, vom putea duce la bun sfârșit «Pacea prin cultură», alături de ideea națională sprijinită de elementele esențiale, alese din popor, care să toarne în sufletul românesc virtutea și caracterul, de a nesocoti printre marile țări civilizate.

Către această mare idee ținde Ateneul Cultural «Nicolae Baculescu» din Comuna Bârca.

Marinică C. Roibu

O carte bună

Economul Gh. V. Butnariu, «PE DRUMURI UITATE ȘI SFINTE». Roman 1928. Prețul 70 lei. E un volum de 183 de pagini, în formatul cărților de școală cuprinzând povestiri pe temă biblică. Păr. Butnariu se vadește cu un frumos talent în sâmul tagmei preoțești. A luat genul noii istorice. Ia un sâmbure din povestirile biblice și-l îmbracă apoi cu meșesugul său și-ți deapănă povestiri duioase și înălțătoare. Ba ce e mai mult, noi băgăm de seamă că unele vignete, care se află în fruntea fiecărei bucăți, sunt desemnate de Sfinția Sa. E un talent duplu.

Cartea cuprinde 12 povestiri, pe care cineva citindu-le, se mai ajunge să pătrundă și mai bine înțelesul unor povestiri ale Sfinției Scripturi. Noi cu tot dinadinsul îndemnăm pe cititori să și le procure și să le citească. Se pot cere la autor în Roman, str. Sf. Gheorghe.

Arhim. SCRIBAN

Rugăm pe D-nii Colaboratori, a ne trimite articole mai SCURTE, spre a fi publicate mai

ușor

Măi muere

Aranjat și armonizat de L. Nicorescu

(Cântec popular din Banat, cules de N. Firu)

Măi muere, iară-s beat
Vin acasă și te bat.

Ce ai pus la fereastră fer
Al crezut că am să pier

Când o fi la miez de noapte,
Să-ți auz ropot de moarte.

Când o fi la scăpătat,
Tu să fii de îngropat.

Mândră dragă ș'al meu dor
Deschide-mi ușa că mor.

Ce-ai pus la ușă bolovan
Al crezut că ți-s dușman.

Când o fi a doua zi,
Tu pe scândară să fii.

Când o fi a treia zi,
Sub țărâna tu să fii.

Care, deși în decădere, își păstra suzeranitatea asupra principatelor române, este obligată de a convoca în Moldova și în Muntenia Divanuri așa zise adhoc, adunări în care Românii să-și spuie dorințele lor. Aceste divanuri se întrunesc și ele votează acele 4 puncte celebre: 1) Unirea Moldovei cu Muntenia 2) Garanția autonomiei 3) Principe străin 4) Guvern constituțional. Punctele acestea a ale divanurilor noastre adhoc vin în desbaterea Conferinței Ambasadorilor marilor puteri, tot dela Paris din 1858. În aceeaș conferință Franța ne susținea puternic, dar erau în contra noastră: Austria, Rusia și Turcia, căci unirea noastră ar fi fost o piedică în dorința lor de supremație asupra principatelor.

Conferința aceasta dela 1858 admite unirea Moldovei cu Muntenia, dar ca să înpace aceste puteri dușmane nouă, impune că

liecare principat să și aibă domn și guvern separat, unirea însemnând numai câteva oficii cari, la Focșani, aveau să fie comune Munteniei și Moldovei. Era prea mare dorința asta de unire în sufletul părinților noștri de atunci însă, și pre a puternică mândria aceasta de Român în ei, ca să nu profite de neînțelegerea dintre cei cari hotărâu de soarta noastră și să nu caute ei mijlocul prin care totuși, unirea țării acestora surori să se lege complet.

Și atunci fraților, D-zeu a vorbit în sufletele bătrânilor noștri și ei într'un gând și într'un glas au ales pe acelaș domn. Pentrucă Moldova îl alesese pe Vodă Cuza la 5 Ianuarie 1859. Muntenia l-a ales și ea tot pe Cuza la 24 Ianuarie acelaș an. În felul acesta ei au spus-o răspicat: că vor să fie uniți în totul, și Puterile au trebuit să se în-

chine în fața unor voințe ce a-cestea, dârze și pornite din inimă. Cântau bătrânii noștri și jucau ca copii, dându-și mână cu mână și încingând hora asta așteptată și plămădită în tot trecutul nostru de sbucium de până acum, jucau și cântau:

Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română,
Să nvrătim hora frației
Pe pământul României!

Desigur, slăramau o lacrimă între gene cântând ei cântecul acesta — și plângea de a binele frații noștri «cei cu inima română», rămași în afară de hora asta slăntă: Ardelenii, și cei din Bucovina, și Basarabienii cei din spre Soroca și Hotin, căci con venția aceasta dela Paris ne dăduse înapoi județele din sudul Basarabiei, care ne fusese răpită de Ruși la 1812. Desigur, era umbra aceasta de măhnire la

praznicul acela mare, dar era și hotărârea mare în sullete și toată nădejdea ce a cea în D zeu a bătrânilor noștri.

Alexandru Vodă Cuza se puse la lucru. Unirea aceasta trebuia întărită și el alergă la Constantinopol, să înpace întâi pe Turcii ostili nouă și să le câștige aprobarea și reuși! Veni în țară și aici, alături de marele om de stat și marele Român, Mihail Kogălniceanu, seculariză averile mănăstirești adică le luă din mâna călugărilor greci pe cari fanarioții ni-i lăsaseră pacoste pe cap, ca să culegă veniturile acestor moșii și să le trimeată la bisericile grecești și improprietăți pe țărani, Munci harnic și fructuos Vodă Cuza, primul domn al țării unite și care a rămas în cântecele poporului până astăzi, ca un domn drept, cinstit și plin de iubirea țării lui. Li mai rămasese în cele din urmă

să aducă Principele străin, așa cum ceruseră divanurile adhoc în 1858. El fu ales în persoana Principei Carol din casa germană de Hohenzolern Sigmaringen, care veni în țară și la 10 Mai 1866 fu primit de adunările naționale, sub președenția lui Manolache Epureanu.

Zece ani mai târziu un nou război avea să izbucnească între Ruși și Turci, și războiul acesta câștigat de Ruși datorită armatei române sosite la timp și învingătoare la: Rahova, Smirdan, Grișița, Plevna — avea să ne scape definitiv de umbra de suzeranitate turcească 1) aducându-ne neatărnarea, votată de camerele române la 10 Mai 1877; 2) ridicând România la rangul de regat, prin voturile adunărilor constituante dela 14 Martie 1881; 3) și încoronându-l pe Carol de Rege al României la 10 Mai 1881. Prin pacea dela Berlin Ruși

aceștia, cari nu ne puteau fi prieteni, ne luară din nou județele din sudul Basarabiei pe cari am văzut că le recăștigasem în 1856 și țării noastre i se adăogă Dobrogea vechilor noștri strămoși și a lui Mircea cel Bătrân. Astel era Regatul României la data încoronării lui Carol, ca Rege.

Domnia Regelui Carol este vremea consolidării și dezvoltării României 1) prin orânduiri și înzestrări înăuntru, 2) prin tratate politice și comerciale încheiate în afară, cari ne stabileau locul nostru în rândurile țării europene, 3) dar mai ales, Domnia Regelui Carol înseamnă epoca de înflorire culturală și de pregătire a națiunii pentru unirea aceea mare care nu se putea ști când va veni, cum va veni, dar care era așteptată ca o nevoie de viață și care se presimea cum se apropie cu fatalitatea.

În Ardeal, României se agitau

dâr, fructuos și în rânduri străne. Este vremea înflăcărilor rodnice și românești ale Mitropolitului ortodox Andrei Șaguna; vremea strălucirii focarelor de cultură din Brașov, Beiuș, Năsăud dar mai ales Blaj — cetățuia aceasta a fraților noștri uniți cu biserica din Roma și iar puternic de cultură națională; este vremea gazetelor din Brașov, Sibiu, Arad: «Gazeta Transilvaniei», «Tri-buna», «Românul»; și vremea revindicărilor politice, a procesului Memorandului și a înche-gării partidului național român, în cap cu: Gh. Pop de Basesți, Dr. Rațiu, Coriolan Brediceanu, Dr. Vasile Lucaci, Dr. Mihu — sau mai tineri: Șt. Cicio Pop, Alexadru Vaida Voevod, Iuliu Maniu, Aurel Vlad, etc.

Citiți și răspândiți «Cultura Poporului»

DIN RUSIA

ȚĂRANUL

YYYY

Intr-o cuvântare de mai multe ceasuri, Bukharin a înșirât în fața comitetului central al partidului comunist pe dușmanii săi. Ei sunt în număr de patru:

1. **Anti-semitismul** «care s'a răspândit foarte mult» spune el, trebuie să fie combătut printr'un războiu furios, și fără răgaz; în folosul războiului de clasă. Trebuie de păstrat mijloacele și datoria de a lupta alături de Evrei.

2. **Naționalismul**. Mișcarea patriotică este grozav de periculoasă, mai ales în Rusia mare și în Turkestan.

3. **Biserica**. Religionea, (a spus Bukharin și mărturisirea sa este de adăugat la aceia pe cari i-am pomenit mai înainte), se ivește din nou, sub felurite forme, și câștigă, din ce în ce mai mulți partizani, nu numai la sate, ci chiar și la orașe. «Tinerii comunisti» nu mai sunt singurele organizații ale tineretului sovietic; cete religioase, îndeosebi secte neortodoxe, u n e l e aproape cinstite, alte, cu amărăciune, dușmane Sovietelor, numără mai mulți membri decât «Tinerii comunisti». Grupările au atras mult mai bune elemente proletare și din tineretul dela țară, predicând înfrângerea dela băutura și a vorbirii urâte.

A osândi alcoolul și vorbirea grosolană este, într'adevăr, o crimă mare.

4. **Kulaki**, adică țăranul avut. După Bukharin, Kulaki au început să omoare pe agenții comunisti. Ei se slujesc de arme și de gloanțe. «Noi le vom zmulge limba de plumb».

Și iată marea chestiune pusă: accia a țăranului și a agriculturii.

«Uzina să fie a lucrătorilor, pământul al țăranilor!»

După statistica comitetului central al partidului comunist, apărută în Ianuarie 1927, numărul membrilor partidului era de 733.171 la 125 sau 150 milioane de locuitori.

— Inseamnă că «jumătate de sută» conduce Rusia, care este de zece ani tot Rusia.

Dimpotrivă, câți țărani sunt? Revista lunară «Bolșevicul», spune: «După statisticele din 1 Mai 1927, noi socotim mai mult de 24 milioane de locuitori». În total ar fi mai mult de 100 milioane de țărani, adică cea mai mare parte dintre locuitorii Rusiei.

Iată faptul principal, care, fără îndoială, va stăpâni din ce în ce mai mult istoria Rusiei.

«Uzina este a lucrătorilor și pământul al țăranilor».

Acești strigății cu care s'a făcut Revoluția. Lenin dăduese acestei deveză o traducere populară: «Fur ce ție s'a furat!». Și este însemnat de regăsit în deviza dela început, creia toare, cuvântul «furt».

Pentru lucrători, «furtul» uzinelor, ce le recomandă Lenin, n'a fost așa de folositor cum ei nădăjduiau. Uzinele au primejduit, un mare număr au fost închise. Am spus-o. Și «furtul» pământurilor de către țărani?

Agricultura a primejduit, ca și industria.

Înainte de războiu Rusia exporta în fiecare an dela 10 la 12 milioane tone de grâu.

Astăzi exportul a scăzut la 2 milioane și jumătate tone și anul acesta nu se poate exporta mai mult de jumătate milion de tone.

Rezultatul a fost: înspăimântătoarea foamete, și pentru Stat lipsa banilor, o foamete la fel.

Atunci s'a întâmplat lupta între guvern, care are nevoie de grâu și țăranul care nu produce nimic.

Pentru ce nu produce nimic? După «Bolșevicul», cele 24 milioane de ferme țărănești

dispun de 205 milioane desetine (o desetină are 1.093 hectare) împărțite cum urmează: țărani săraci 22.4 milioane; proprietari de ferme mici (până la 10 desetine) 76.7 milioane; și numai 4 milioane de țărani cari au mai mult de 8 desetine!

Ori, după ancheta unui profesor sovietic, trebuie unui țăran din Rusia de nord și centrală dela 8 până la 10 desetine pentru ca să trăiască. În Rusia de sud îi trebuie 7 desetine.

Astfel, însăși Sovietele recunosc că marea majoritate, și aproape toți țăranii, trăiesc într'o sărăcie grozavă.

Raportul comisiei de revizuire, din provincia Riazan, prezentat Comitetului central, spune: «În regiunile înfometate, 49% dintre țărani nu au niciun cal. (În Rusia nu se întrebuințează decât caii pentru lucratul câmpului).

Și apoi s'a întâmplat la țărani o minunăție la care șefii Sovietelor se aușteptau — ceea ce nu dovedește agerimea lor.

După ce primise sau luase, o parte din pământuri, țăranul a (întus) să-l păstreze.

El voiește să păstreze ceea ce are absolut nevoie, sau se folosește de ceea ce are numai decât nevoie. Țăranul n'a fost părțș decât o clipă, o clipă scurtă. După ce împărțirea a fost făcută, țăranul a devenit conservator. Și țăranul cel mai conservator este țăranul cel mai avut, Kulaki.

Conflictul a izbucnit.

Kulaki nu voiește să dea Statului recolta sa cu prețul cu care Statul voiește să-l plătească.

S'au trimis expediții pe-depsitoare. Însă ce poate o expediție contra grevei, contra țăranului care seamănă drept cât îi trebuie pentru hrana sa! (Valul roșu, Mai 1928).

Guvernul caută să îndatorescă pe țăran pentru a-l constrânge să producă și să vândă grâu.

Asigurările fiind obligatoare și monopolizate, predarea semințelor și îngrășămintelor fiind făcută de Staf. Acesta din urmă poate — neavând vărsământul primelor, sau ridicând taxele cotizațiilor la cooperative agricole — să silească pe țăran să reguleze situția hotărât la o dată aleasă.

Guvernul trimite funcționari pentru a încerca să descopere tonele de cereale ascunse la Kulaki; însă aceștia cercetează de aproape pe funcționari și aceștia nu descopere nimic.

Guvernul întrebuințează mijloace mai aspre. Morile au primit ordin să nu mai macinare grâu decât rația alimentară a țăranului și a lor săi și cooperativele au poruncă să nu mai vândă nimic cultivatorului lămurit că-și ascunde recolta.

Traducere din revista
«Foi et Vie» de Icon, st.
CORNELIU GRUMĂZESCU
directorul seminarului Edinești

Premiile ziarului

„Cultura Poporului”
pentru concursul instituit
s'au mărit dela 3000 lei la
6000 lei în modul următor,

Premiul I: 3000 lei;
II: 2000
iar III: 1000 lei.

Citiți și răspândiți
«Cultura Poporului»

Din Țară

În ziua de 19 Aprilie a. c. patrulea postului Cârpa, înapoindu-se din serviciul de patrulare, a raportat șeful de post că din svon public, a fost informați că locuitorul Petru Negrei, din comuna Zlagna, a fost găsit înecat într'o lăntână, iar cadavrul s'a ridicat de fiul său și transportat la domiciliu, pentru a fi înmormintat. Șeful postului jand. Plut. Boeru Iiie, fără să mai stea la îndoială a mers imediat la fața locului (casa victimei) unde, într'adevăr a găsit cadavrul gata de înmormintare. Întrebați ai casei cărui fapt se datorește moartea, a declarat, ca l'a găsit înecat într'o lăntână. Părându-i-se suspect această presupusă moarte, a examinat pe cit i-a fost cu puțință cadavrul și a constatat că pe corp și gât prezintă oarecare zgirieturi. Din aceste constatări cum și din faptul că cadavrul fusese ridicat din lăntână fără să fi declarat cel puțin primarului comunei, șeful de post a bănuit că victima a fost asasinată și nici decum o sinucidere sau un accident. A pus imediat cadavrul sub pază, iar el însoțit de 2 martori asistenți, s'a transportat la sălașul unde victima locuia și de unde se presupune că a mers la lăntână. Sălașul o încăpere mică, pe jos mai multe paie răscolite, coșul victimei, iar mai înspre ușă brăul de incins al victimei ce a fost recunoscut de fratele acestuia. Din informațiile primite dela vecinii sălașului, cum și din declarațiunile fratelui, a întărit și mai mult convingerea șefului de post că victima a fost asasinată în timpul când dormea și apoi aruncată în lăntână.

Mergând la lăntână, nu s'a putut găsi decât unele urme invizibile din care nu a putut dovedi nimic.

Plutonierul Boeru de astădată și mai hotărât în descoperirea autorilor, s'a înapoiat apoi imediat la casa unde se găsea cadavrul, unde începe prin a interoga pe fiul și nora victimei cum și pe anumiți vecini. În concluzia a putut stabili că victima era sănătoasă, locuia singur la sălaș unde păzea oile, dar când în când, avea neînțelegeri cu fiul său Ianoș Negrei și chiar dese certuri, pentru că acesta refuza să-l treacă legal în stăpânirea averei, până la moartea sa. La început aceștia au negat de-a-avea vre-o cunoștință, dar Plutonierul Boeru Iiie nu s'a lăsat îndus în eroare și a început prin a le examina corpul, când a putut vedea pe fața femeiei Maria, soția lui Ianoș o mică sgarietură. Luată din scurt a sfârșit prin a mărturisii că într'adevăr soțul l'a omorât, împreună cu ea. Motivul ușor de înțeles. Raportând din nou cazul parchetului, a doua zi 11 Aprilie c., șesesc la fața locului Procurorul de Caransebeș, cu medicul de circumscripție când procedează la autopsia cadavrului. Concluzia medicului legist, a fost că victima a murit prin sugrumare, iar sgarieturile de pe față și corp, provin din lupta ce a dat cu criminalii.

Comisiunea trecând la reconstituirea crimei, a stabilit următoarele:

Individul Ianoș Negrei și soția sa Maria, trăind în casa victimei de multă vreme insistau să li se dea și lor o parte din avere. Victima Petru Negrei, un om bătrân văzând purtarea lor și pentru a-și asigura o viață mai comodă la vreme de nepuință, a renunțat de a trece averea pe numele fiului său. Din această cauză a început o ură și dese certuri între el și fiu, determinându-l să se retragă singur la sălaș unde îngrijea de oile fiului său. Ura contra tatălui a determinat pe Ianoș să-l suprimă, crezând că numai astfel va putea intra în posesia averei. Hotărârea luată în de-acord cu soția sa Maria s-au pus o în aplicare.

În noaptea de 9 spre 10 Aprilie c. ambii înarmați cu cele necesare și hotărâți la asasinarea tatălui lor, au ieșit pe fereastră din dos a casei și au mers la sălaș, unde au găsit pe victima adormită. Fără vre-un pic de remușcare, Ianoș se aruncă asupra

tatălui său sugrumându-l de gât iar soția sa îl prinde de picioare

Deșteptându-se din somn și văzând pericolul în care se găsește victima le-a implorat mila de părinte, făgăduindu-le că le va da toată averea dacă-i va dărui viața. Criminalii nu se lasă ademiniți și mai infuriati, îl sugrumă și-l lovesc timp de aproape o jumătate de oră, când victima își dă sfârșitul. Pentru ca să nu dea de bănuț, ferocii criminali, l'a scos afară și luat în brațe până la o lăntână ce se găsea la o depărtare de 200 metri unde l'a aruncat și pentru ca să nasceneze o sinucidere, au pus un ulcior gol lângă lăntână, iar oblonul l'a trântit jos, apoi au plecat acasă, tot prin întuneric. A doua zi, Ianoș a plecat la lucru spunând soției ei să meargă cu mincare la sălaș, unde va da de știre lumii, prefăcându-se că nu știe nimic. Așa a și făcut soția. Când a mers la sălaș, s'a prefăcut că strigă la tatăl, apoi s'a îndreptat spre lăntână unde găsește cadavrul. A dat alarma, l'a scos din lăntână cu ajutorul mai multor locuitori, apoi a venit și soțul său cu care l'a transportat acasă, pregătind înmormântarea lui.

Criminalii cu actele dresate de șeful de post, au fost escortați la Parchetul Trib. Caranse. beș.

Sămbătă 29 cor., se inaugurează marelui monument al eroilor din arma genului, — monument înălțat la Cotroceni și care este opera cunoscutului și bine apreciatului artist sculptor: *Spiridon Georgescu*, autor-făuritor al mai multor monumente din țară cari fac fală și cinstesc sculpturii noastre naționale.

Inaugurarea se va face la orele 9 jum. dim., în prezența Înaltei Regește, a guvernului și a invitaților. Acestei solemnități i se va da un fast strălucit.

La toamnă se va înființa la Iași, o facultate de economie financiară, pentru absolvenții școlii comerciale superioare.

Din cauza marilor ploii din județul Constanța au fost găsiți înecați cinci copii între 4 și 14 ani.

M. S. Regina Maria și A. S. R. Prințesa Ileana, au plecat în ziua de 23 Iunie la Bled (Jugoslavia), unde vor sta patru săptămâni.

Universitatea populară «Nicolae Iorga» din Valeni de munte își deschide cursurile de vară între 15 Iulie și 15 August, c., sub conducerea directă a d-lui Profesor Nicolae Iorga.

Inscrierile se fac la «Liga Culturală», Bulevardul Schitu Magureanu No. 1 București (1).

Costul cămăruții este de 200 lei; iar cantina 1500 lei pe tot timpul cursurilor.

La Turda se va ridica o statuie Voevodului Mihai Viteazu.

În Zimnicea în timpul unei plot un trăznit a lovit o casă, omorînd pe o femeie și doi copii iar pe o fată a rănit-o grav.

În satele Zubrești și Bănărești din jud. Bălți, a năvălit un lup turbat, slășind 16 persoane. Cu foarte mare greutate lupul a fost ucis de flăcăul Atanasie Bortă.

În Basarabia s'a început înființarea de numeroase ceainării în locuri circumiilor cu băuturi alcoolice. Bună treabă și folositoare.

Din cauza omizilor în jud. Hotin, mai mult de 30 de hectare de stecă au fost complet distruse.

În București, Vasile Barbă Roșie a băut țuică într'o circumșă și a murit. Țuica conținea spirite.

La Brașov o femeie s'a dus să culegă fragi din pădure dar i-a ieșit înainte o ursoaică, care a slășiat-o. Din cauza țipețelor femeii, însă ursoaica a lăsat-o și a fugit. Femeia a fost găsită de niște săteni și au dus-o la spital. Victima are adânci urme de stîșieri de ghiare. Se crede că poate va scăpa cu viață.

Din Străinătate

Se spune că în Pensilvania (arde de vre-o 70 de ani (din 1859), un puț cu petrol și orice încercare de a sînge focul a fost zădărnica.

Papa dela Roma a ordonat să i se instaleze un post de radiofonie, spre a putea comunica cu episcopiiile din regiunile îndepărtate.

Insuși cu lucrările acestei instalații e însărcinat marele tehnician Marconi, cel care a inventat telegrafia fără fir.

Din cauza unei ex-lozii la un spital din China, au ars mai mult de 100 de bolnavi.

O biserică lucrată în porțelan. În orașul Meissen din Germania, care își serbează zilele acestei jubileu de 1000 de ani dela întemeierea lui, a fost transformată o biserică foarte veche în monument pentru cinstirea eroilor căzuți în războiu. Altarul și tablele cu numele eroilor sînt făcute exclusiv din porțelan fin.

Se știe, că în Meissen a fost inventat porțelanul care se fabrică acum în mod industrial și a devenit celebru și foarte apreciat în toată lumea.

Guvernul bulgar a fost înștiințat că autoritățile sârbe au arestat peste șase sute lucrători bulgari. Motivele nu se știe.

Bibliografie

Episcopul Dr. GRIGORIE al Aradului, **Lucrarea diavolească a adventiștilor**, nr. 60 din «Biblioteca Creștinului Ortodox» din Arad. 1929. Preț 5 lei.

Citești la goană această cârtică de 27 de paginuțe în care se scot la iveală lucruri neștiute din tabăra adventiștilor dele noi

Iute a început destrămarea lor. Mulți oameni au fost amăgiți ca să treacă la ei, dar pe măsură ce vremea a trecut, a putut vedea că lăfărnici se află în mijlocul lor, ce goană după gologani au pornit și ce duh de jăcmăneală dovedesc! Dacă unii au făcut experiența aceasta în străinătate, cum dovedește cartea «Adventismul dat de față de un fost adventist», pe care eu am tradus-o din nemțește, așa fac unii acum experiența aceasta la noi.

Cârticica dată la lumină de P. S. Episcop Grigorie al Aradului ne destăinuiește tocmai sfășierile care sunt în tabăra adventiștilor dela noi. Unul dintre ai lor, Constantin Ouat, a scos o carte în această privință. Viadica Grigorie, ne arată, în cârticica sa, ce dă la iveală acest fost adventist Ouat. Afilăm, prin însuși condeiul lor, cum căpeteniile adventiste sunt niște adevărate pășări de pradă, care, sub numele de daruri, storc sume mari din buzunarele bieților oameni simpli care s'au înșel de a trece la ei. Mai allăm amănunte despre viața păcătoasă a acelorășii căpetenii. Mai allăm că din pricina sfășierilor, Paulini nu mai este capul adventiștilor, ci a fost înlăturat.

Cu ce trâmbițare au început și cum isprăvesc! Episcopul Aradului face bine că aduce aceste date la cunoștința tuturor.

Arhim. SCRIBAN

O foale se scoate cu multe greutăți. Cheltuielile sunt așa de mari în timpul de față, încât fără ajutorul abonatului foala este adesea între viață și moarte. De aceea rugăm serios pe toți abonații și sprijinitorii acestei foi, cari sunt în urmă cu plata abonamentelor, să ne trimeată sumele rămase, căci numai așa foala aceasta va putea duce mai departe făclia culturii în rândurile largi ale neamului.

Navele Mărilor

ISTORICUL NAVELOR

de D-l Comandor Buchholtzer

(Pe drumul albastru au venit minunile vieții).

Blasco Ibanez

YYY

2. O navă se măsoară prin greutatea ei. Din cele spuse mai înainte am dedus că o navă plutește pentru că: greutatea ei totală este egală cu greutatea apei deslocuite numai de o parte a navei și anume de partea intrată în apă sau carenă.

Aceasta înseamnă că dacă am putea afla greutatea apei deslocuite de carenă am ști greutatea navei, căci aceste greutăți sunt egale de oarece își fac echilibrul.

Vom spune deplasament sau deslocare greutatei navei care e tot una cu greutatea apei deslocuite, când nava plutește.

Ca să allăm cât de grea este apa deslocuită, ajunge să știm volumul acestei apei, pe care îl înmulțim cu densitatea apei (care e 1 la riuri și 1,026 în mediu, la mare). Volumul apei deslocuite se află măsurând volumul intrat în apă sau volumul carenei navei.

Prin urmare «deplasament» se numește greutatea totală a unei nave și știm să-l allăm mai ușor. Caravelele lui Cristofor Columb, cu care acesta a descoperit America aveau între 120 și 80 de tone deplasament (tone de greutate).

O navă care transportă mărfuri, încarcă mărfuri de natură și greutate diferită și poate avea magazine pline cu marfă ușoară, dar n'a luat că greutatea poate duce, sau a încercat atâta greutate câtă poate duce, dar mai are loc în magazii și nu mai trebuie să pună nimic în acele locuri navei.

Urmează de aci că nu greutatea mărfii pe care o duce un cargobot, arată mărimea

lui; ci «volumul» sau «capacitatea magaziiilor» sale este cifra care interesează pe negustorii, cari au mărfuri de încercat.

Volumul magaziiilor se arată în metri cubi.

Ori cum englezii sunt acei care au mai multe nave de comerț și ei fac cele mai multe transporturi, și cum măsura englezească de volum este 100 de picioare cubice engleze, s'a impus în transporturile maritime această cifră.

Aceasta este «tona de registru» care măsoară tonajul unei nave de comerț și se înscrie în registrul navei.

Ori, volumul a 100 picioare cubice engleze fac 2,83 metri cubi. Deci pentru a trece dela tonajul net în metri cubi la tonajul net aflat în metri cubi să-l împărțim cu 2,83 și avem tonajul de registru.

Concluzie. O navă de comerț își arată totdeauna mărimea sa, în tone engleze de capacitate a magaziiilor sale.

Cifra care se numește tonaj net de registru și nu-și arată nic odată mărimea prin deplasamentul său, căci acesta e variabil după greutatea mărfii care a încercat-o.

O navă de război își arată mărimea prin greutatea sa sau deplasamentul ce l' are (sau îl face) căci o navă de război are sau trebuie să aibă la bord toate greutățile pentru care a fost construită (adică cărbuni, tunuri, proiectile, echipaj, provizii, etc.

«Mărimea» unei nave de război se cunoaște după «deplasament», iar felul navei după forma și armamentul ce l' poartă.

APEL

Trăind în vremuri de mari prefaceri, este nevoie de cât mai multă lumină și orientare dreaptă, pentru cei mulți și lipsiți de știința cărții și învățături mai înalte, mai ales că, în locul unor îndemnuri sănatoase apar scrieri și publicații care otrăvesc viața și care se înmulțesc cu o iuteală uimitoare, unelind împotriva ordinii de stat și a bisericii și ne având alt scop decât câștigul urât sau reclama deșantată.

Pentru răspândirea slovei cinstite și care să folosească poporului, aci la Tomști în județul Iași am editat pentru 1929 un almanah cooperativ, cu concursul și prin străduința câtorva oameni de bine. Am avut autografe de la I. P. S. S. Patriarhul Regent dl. profesor N. Iorga, articole de la D-nii Prof. Ioan Simionescu, Charles, Gide, Dr. G. Fauquet, Gr. Trancu Iași, G-I Ioan

Manolescu, Pr. N. Hodoroabă, Pr. D. Furtună, Luca Paul, Cost. Rollea, Irimia Brumă, etc.

Pentru anul viitor vrem să continuăm scoaterea Almanahului Cooperăției Române. În acest scop ne adresăm cârturarilor, cooperătorilor și tuturor oamenilor de bine să-și dea contribuția lor pentru ca acest Almanah să facă cinstite cooperăției și să corespundă tuturor nevoilor celor mulți.

Materia ce va cuprinde va fi din: Cooperăție, religie, istorie, literatură, folklor, învățături de legi, muncă și economie, agricultură, gospodărie, etc. Vederii și chipurile oamenilor mari ai cooperăției și fărăi vor ilustra paginile acestui almanah.

Almanahul se va da tiparului în luna Septembrie a. c. Scrisori și articole se trimit: D. Leahu Iași, Str. Silvestru

Colțul Medicului

DESPRE FRICȚIUNI

(FRECĂTURI, TRĂSĂTURI)

YYY

La ori ce răceală și mai la toate durerile, Românul pune să-l tragă, adică să-i facă fricțiuni pe partea dureroasă, sau pe tot corpul. Fricțiunile sunt de două feluri: uscate și umede. Cele dintău se fac cu mână ca și în masaj (vezi acest cuvânt), cu o perie făcute din fire de lână, din fire vegetale sau metalice, cu o mănășă de păr, cu o bucată de de pânză sau de flanelă. Fricțiunile umede se fac cu lichide calmante (potolitoare), sau stimulente (întefitoare) cu uleiuri, alifii, etc.

Fricțiunile uscate sunt foarte bune pentru a excita (ațăta) funcțiunile pielii. Ele reînsoțesc circulația când sunt făcute peste tot corpul și se

recomandă în totdeauna în cazurile de sfârșeală, slăbiciune, etc. Această lucră il fac și fricțiunile umede, când sunt făcute cu lichide excitante ca spiritul camforat, oțetul simplu sau de trandafir, ulei de terpenină și când ele sunt întinse peste tot corpul. Când se aplică numai pe o parte a corpului, ele potolească durere nevralgică, sau reumatismală.

Aceste fricțiuni mai au și scopul de a introduce în sânge unele medicamente, când ele nu se pot introduce prin gură sau prin clizme, cum sunt: laudanul, clorofornul mercurul etc.

Dr. I. Glăvan

Asistent la Universitate